

ČESKÁ REPUBLIKA

USNESENÍ

Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ludvíka Davida a soudce Vojtěcha Šimíčka (zpravodaj) a soudkyně Kateřiny Šimáčkové ve věci ústavní stížnosti stěžovatele **Mgr. Dušana Dvořáka**, bytem Ospělov 6, Ludmírov, zastoupeného Mgr. Davidem Macháčkem, advokátem se sídlem T. G. Masaryka 108, Kladno, směřující proti rozsudku Okresního soudu v Prostějově ze dne 25. 5. 2017, č. j. 11 T 130/2016-1644, usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 7. 12. 2017, č. j. 7 To 362/2017-1976, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2018, č. j. 11 Tdo 426/2018-114, spojenou s návrhem na zrušení ustanovení § 283 až 287, § 289 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, § 2 písm. d), § 5 odst. 5, § 15 písm. e), § 24 odst. 1 písm. a), § 24a, § 24b a § 29 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, ve znění pozdějších předpisů, vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 221/2013 Sb., kterou se stanovují podmínky pro předepisování, přípravu, výdej a používání individuálně připravovaných léčivých přípravků s obsahem konopí pro léčebné použití, ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády č. 455/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, za účasti Okresního soudu v Prostějově, Krajského soudu v Brně a Nejvyššího soudu, jako účastníků řízení,

t a k t o :

Ústavní stížnost a návrh s ní spojený se odmítají.

O d ů v o d n ě n í :

1. Stěžovatel se podanou ústavní stížností domáhá zrušení v záhlaví citovaných rozhodnutí. Má za to, že obecné soudy svým postupem porušily čl. 1, čl. 3 odst. 1 a 3, čl. 4, čl. 5, čl. 6 odst. 1 a 2, čl. 7 odst. 1 a 2, čl. 8 odst. 1 a 2, čl. 10 odst. 1 až 3, čl. 11 odst. 1, čl. 12 odst. 3, čl.

15 odst. 1 a 2, čl. 17, čl. 20 odst. 1, čl. 23, čl. 26 odst. 1, čl. 27 odst. 1, čl. 31, čl. 36 odst. 1 a 2, čl. 37 odst. 3, čl. 38 odst. 1 a čl. 39 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). V jiných částech ústavní stížnosti je naznačováno i porušení ustanovení dalších lidskoprávních dokumentů, jmenovitě Úmluvy o lidských právech (pravděpodobně míněna Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod), Listiny základních práv Evropské unie a Úmluvy o lidských právech a biomedicíně.

2. Stěžovatel svou ústavní stížnost opakovaně doplnil dalšími podáními a přílohami. Ústavní soud se s nimi seznámil, podotýká nicméně, že tato doplnění nejenže nebyla podána prostřednictvím právního zástupce stěžovatele, ale v naprosté většině případů s aktuálním řízením nesouvisela buď vůbec, nebo pouze okrajově. Vzhledem k uvedenému k těmto doplněním Ústavní soud nepřihlédl [srv. mj. § 30 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu")].

3. Stěžovatel byl Okresním soudem v Prostějově (dále jen jako „nalézací soud“) uznán vinným zvláště závažným zločinem nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 a 2 písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen jako „trestní zákoník“) a přečinem nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 trestního zákoníku, za což byl odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody na 24 měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu v trvání 36 měsíců. Trestné činnosti se dopustil tím, že v rozhodném období v rozporu s ustanoveními § 4, § 8 a § 24 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen jako „zákon o návykových látkách“) pěstoval na svém pozemku několik set rostlin konopí za účelem jeho zpracování do toxikomansky využitelné podoby a následné distribuce, přičemž část daných rostlin již měl zpracovánu. Odvolání stěžovatele Krajský soud v Brně (dále jen jako „odvolací soud“) zamítl, Nejvyšší soud pak napadeným usnesením odmítl i jeho dovolání.

4. Pro uvedení do kontextu Ústavní soud doplňuje, že stěžovatel je mnoho let propagátorem léčebných účinků marihuany a k tomuto účelu sám konopí ve značných objemech pěstuje, zpracovává a dále distribuuje. V souvislosti s touto činností již bylo proti němu vedeno několik trestních stíhání a stěžovatel je rovněž účastníkem mnoha řízení různého charakteru před orgány veřejné moci. Podaná ústavní stížnost nicméně mezi těmito spory a skutečnostmi často nerozlišuje a obsahuje rovněž argumentaci, která nijak nesouvisí s vymezeným předmětem řízení. Ústavní soud je však vázán petitem ústavní stížnosti (srv. např. nález ze dne 24. 4. 2018, sp. zn. III. ÚS 3061/17, bod 20) a nemohl se proto zabývat jinými námitkami než těmi, jež mají vztah k napadeným rozhodnutím a s nimi spojenými řízeními.

5. Stěžovatel považuje napadená rozhodnutí obecných soudů za neudržitelná. Klíčová námitka směřuje k chybnému výkladu práva Evropské unie (dále jen jako „EU“) obecnými soudy. Stěžovatel má totiž za to, že ustanovení § 24a a 24b zákona o návykových látkách, které byly do tohoto zákona začleněny novelou v roce 2013 (zákon č. 50/2013 Sb.), měly charakter technického předpisu ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. 6. 1998, o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů, a vláda proto měla povinnost návrh novely notifikovat Evropské komisi. Jelikož uvedená novela notifikována nebyla, nemůže být předmětný právní předpis v souladu s judikaturou Soudního dvora EU vůči jednotlivci v trestním řízení vymáhán. Shodně jsou nevymahatelná též rozličná ustanovení vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 221/2013 Sb., kterou se stanovují podmínky pro předepisování, přípravu, výdej a používání individuálně připravovaných léčivých přípravků s obsahem konopí pro léčebné použití, ve znění pozdějších předpisů (dále jen jako „vyhláška“). Tato vyhláška sice notifikována byla, ale pouze v tzv.

naléhavém režimu, který byl v uvedeném případě použit neoprávněně. Protože jsou všechna citovaná ustanovení nevymahatelná, nelze pokládat jednání stěžovatele za trestné. V neposlední řadě stěžovatel uvádí, že vnitrostátní česká úprava je v rozporu s čl. 34 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen jako „SFEU“), protože nekonzistentně a nepřiměřeně omezuje volný pohyb léčebného konopí. Stěžovatel u obecných soudů navrhoval, aby v případě, že jím zastávaný výklad unijního práva nepřevzme, podaly předběžné otázky Soudnímu dvoru EU a ten mohl výklad práva EU postavit najisto. Konkrétní znění předběžných otázek předkládá stěžovatel též v ústavní stížnosti a žádá, aby řízení o předběžné otázce zahájil Ústavní soud sám. Další, již mnohem stručněji odůvodněné námitky stěžovatele, směřují proti průběhu dokazování před obecnými soudy, které dle něj odmítaly provést navržené důkazy směřující k prokázání nulové společenské nebezpečnosti jednání stěžovatele a náležitě neposoudily prospěšnost užití marihuany pro léčebné účely. Návrh na zrušení v petitu označených ustanovení právních předpisů pak není zdůvodněn vůbec.

6. Průběh řízení a obsah napadených rozhodnutí je účastníkům znám, proto pokládá Ústavní soud jejich podrobnější rekapitulaci za neúčelnou.

7. Ústavní stížnost byla podána ve lhůtě osobou oprávněnou a řádně zastoupenou. Návrh je přípustný a Ústavní soud má příslušnost k jeho projednání.

8. Ústavní soud posoudil obsah ústavní stížnosti a dospěl k závěru, že tato představuje zjevně neopodstatněný návrh ve smyslu ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“). Uvedené ustanovení v zájmu racionality a efektivity řízení před Ústavním soudem dává tomuto soudu pravomoc posoudit "přijatelnost" návrhu ještě předtím, než dospěje k závěru, že o návrhu rozhodne meritorně nálezem. Jde o specifickou a relativně samostatnou část řízení, ve kterém Ústavní soud může rozhodnout jen na základě obsahu napadených rozhodnutí orgánů veřejné moci a údajů obsažených v samotné ústavní stížnosti. Pravomoc Ústavního soudu je totiž v řízení o ústavní stížnosti založena výlučně k přezkumu rozhodnutí či namítaného zásahu z hlediska ústavnosti, tj. zda v řízení, respektive v rozhodnutí je završujícím, nebyly porušeny ústavními předpisy chráněná práva a svobody účastníka tohoto řízení, zda řízení bylo vedeno v souladu s ústavními principy, zda postupem a rozhodováním obecných soudů či jiných orgánů veřejné moci nebylo zasaženo do ústavně zaručených práv stěžovatele a zda je lze jako celek pokládat za spravedlivé.

9. Takové nedostatky však v projednávané věci shledány nebyly. Námitka týkající se chybějící notifikace novely zákona o návykových látkách postrádá opodstatnění. Stěžovatelem citované § 24a a 24b zákona o návykových látkách totiž vůbec nebyly v předmětném řízení aplikovány, jelikož trestná činnost souvisela s porušením § 4, § 8 a § 24 téhož zákona. Tato ustanovení jsou přitom součástí zákona od jeho přijetí, ke kterému došlo šest let před vstupem ČR do EU. Stěžovatelem (spíše implicitně) hájená teze, že při novelizaci předpisu X musí být notifikována i novelizací nezasažená předchozí ustanovení předpisu X, přitom není ničím podložena. Jinak vyjádřeno, ve vztahu k trestné činnosti stěžovatele obecné soudy otázku, zda § 24a a 24b zákona o návykových látkách podléhaly notifikaci či nikoliv a s jakými následky, vůbec nemusely zodpovídat. Obdobně na tutéž námitku ostatně reagoval v jiném řízení týkajícího se stěžovatele již Ústavní soud (usnesení ze dne 5. 10. 2017, sp. zn. III. ÚS 3354/16, body 29-33). Pro aktuálně přezkoumávané řízení je důležité, že se s předestřenou argumentací stěžovatele, týkající se (ne)notifikace, podrobně vypořádal nalézací soud. U napadených ustanovení vyhlášky také není z ústavní stížnosti zřejmé, jakým způsobem měly být v předmětném trestním řízení použity.

10. Judikatura Ústavního soudu týkající se (ne)podávání předběžných otázek konzistentně uvádí, že pouze svévolná nebo neudržitelná aplikace unijního práva obecnými soudy spojená s nepoložením předběžné otázky je porušením práva na spravedlivý proces a zákonného soudce (podrobně např. náleze ze dne 11. 9. 2018, sp. zn. II. ÚS 3432/17). Jak již bylo shora odůvodněno, ve vztahu k případné notifikaci citovaných právních předpisů není unijní prvek v přezkoumávaném trestním řízení vůbec relevantní. V souvislosti s údajným porušením čl. 34 SFEU se Ústavní soud taktéž domnívá, že postup obecných soudů neporušuje vymezený doktrinální rámec. Ze stěžovatelem citovaného rozhodnutí Soudního dvora (rozsudek ze dne 16.12. 2010, *Josemans*, C-137-09, všechna rozhodnutí Soudního dvora jsou dostupná na https://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/cs/) v rozporu s jeho tvrzením neplyne, že by byl v rámci EU zaručen zcela volný pohyb marihuany, byť pro lékařské a vědecké účely. Naopak, dané rozhodnutí jasně uvádí, že v tomto případě má jít o obchod „přísně kontrolovaný“, čemuž česká úprava odpovídá. Výklad unijního práva obecnými soudy v tomto není svévolný či neudržitelný. Konečně námitky směřující proti průběhu dokazování pouze polemizují s hodnocením a závěry obecných soudů, potažmo obecným přístupem k regulaci konopných drog v ČR. Výše již bylo zdůrazněno, že Ústavní nemůže být stavěn do role další instance obecného soudnictví, není ani oprávněn v řízení o ústavní stížnosti abstraktně posuzovat efektivitu protidrogové politiky státu.

11. Ústavní soud s ohledem na výše uvedené uzavírá, že v projednávané věci nemá proti právním závěrům obecných soudů ústavněprávních výhrad. Ústavní soud proto ústavní stížnost odmítl podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu jako návrh zjevně neopodstatněný.

12. Návrh na zrušení právních předpisů je k podané ústavní stížnosti návrhem akcesorickým a sdílí její osud. Jelikož ústavní stížnost byla odmítnuta jako nezpůsobilá meritorního projednání, nezbylo Ústavnímu soudu než bez dalšího odmítnout též návrh na zrušení v petitu vymezených ustanovení zákona o návykových látkách, trestního zákoníku, vyhlášky a nařízení vlády č. 455/2009 Sb.

P o u č e n í : Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 16. října 2018

Ludvík David v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Kadlečková